

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
S A 0 7 8 G	0 0 3 0	2 0 1 9 - 0 2 - 0 2
Kursnamn	Socialt arbete GR (A), Socialt arbete som profession och...	
Provnamn	Utsatta gruppers levnadsvillkor	
Ort	Östersund	
Termin		
Ämne		

Omtentamen

SA078G

2 februari 2019 kl 9-14

Socialt arbete som profession och ämne:

Moment 3, Utsatta grupper 7,5 hp

Tentamen består av 10 frågor. Totala antalet poäng är 29 poäng.

För godkänt (E) fordras minst 14 poäng dvs

50 % rätt.

Svara direkt i tentamen på det för svaret avsatt utrymme.

Använd inte lösa blad.

Utnyttja tiden väl!

Gunilla Egonsdotter, Anders Røjde, Helena Hoppstadius och

Sofia Smolle

Tentamen består av totalt 10 frågor varav en del av frågorna har ett antal delfrågor. I frågans inledande beskrivning framgår den totala maxpoängen för frågan och i underfrågorna kan du se vad varje delfråga kan ge som maxpoäng.

Exempel: Fråga 1 (3p)

Varje delfråga a- c ger 1 poäng vardera, totalt 3 poäng för fråga 1.

Var noga med att vara tydlig i dina svar. På frågorna som ber dig exemplifiera något är det viktigt att du är extra tydlig i din beskrivning av dels vad du exemplifierar och dels exemplet.

1. Barn och familj (3p)

I boken "Ungdomsgrupper" skriver författarna om grupper och kultur. Symboler som används i en grupp kan sägas fylla ett antal syften. Beskriv ingående tre sådana syften som författarna diskuterar i samband med ungdomskultur. (3p)

(s. 61 i ungdomskulturer)

Beskriva den egna gruppens enhet

Skapa skillnader gentemot andra grupper

Utöva motstånd mot gällande maktstrukturer

På imaginär väg lösa olika typer av samhällsproblem

2. Barn och familj (3p)

Barn och unga som varit placerade i samhällsvård är en utsatt grupp. Efter avslutad placering i familjehem finns en ökad risk att den unge blir isolerad och ensam, vad är enligt litteraturen orsak till detta. (3p)

(s. 212-214 i nätverksboken)

Det finns få formella stödsystem tillgängliga- kan bero på att familjeorienterade perspektivet är starkt i Sverige.

Kontakt med ursprungsfamiljen är viktig och därför blir familjehemmet komplimenterande. Dvs det förutsätts att det finns en familj som man komplettera, vilket sällan är fallet.

Med kunskap om att ungdomar allt längre tid behöver stöd av familj och släkt så hamnar dessa ungdomar i kläm, de saknar detta stöd. Det finns en risk att de hamnar utan stöd och med ett svagt nätverk.

Det innebär att ungdomens egen förmåga att skapa alternativa nätverk/stöd blir avgörande.

Det finns en risk att dessa nätverk är sköra ex om en flickvän gör slut.

Tidigt föräldraskap som kompensation för egen familj

Socialtjänstens roll och ansvar är otydligt.

Ungdomen förväntas leva ett självständigt liv och det finns risk att övergången blir för snabb, vilket leder till ensamhet och isolering.

Ungdomarna måste ofta klara av vägen till vuxenvärlden själv.

3. Missbruk (3p)

Samhällets preventiva insatser kan ha betydelse för människors livsvillkor. Sid 199 ff.

- a) Förklara vad som avses med drogprevention. (1 p)

Aktiviteter som syftar till att förebygga, fördröja eller minska droganvändning/ och eller dess negativa konsekvenser. Innefattar även alkohol- eller narkotikakontroll.

Drogprevention kan handla om insatser för att ungdomar inte ska börja röka, eller att skjuta upp eller förhindra att ungdomar börjar med alkohol, att förhindra att ungdomar börjar använda narkotika,

Riktade insatser mot hela befolkningen, eller oselektade grupper som exempelvis skolor, ungdomar kallas universell prevention eller primärprevention. Riktade insatser mot grupper som redan har problem kallas indikerad prevention eller tertiär prevention.

- b) Ge exempel på, och förklara preventiva insatser på individnivå. (1 p)

Insatser som riktas mot individer kan vara information till gravida kvinnor, föräldrastöd, dialoger med ungdomar, mentorskap för ungdomar, uppsökande verksamhet, kartlägga konsumtion, risksituationer etc. och diskutera kring resultatet

- c) Ge exempel på, och förklara preventiva insatser på samhällsnivå. (1 p)

Socialpolitiska åtgärder bildar en ram. Kan vara arbetsmarknadspolitik, bostadspolitik, familjepolitik, inkomstgaranti, vård och service, skyddslagstiftning inom arbetslivet samt insatser inom socialtjänsten.

Kan vara att engagera nyckelpersoner som hjälper till att skapa opinion. Information vid föräldramöten, informationskampanjer etc.

lagom alkoholkonsumtion

4. Missbruk (3 p)

När det gäller en individs problematiska bruk av droger kan man använda sig av olika begrepp för att beskriva beroende, missbruk, riskbruk, och skadligt bruk.

- a) Redogör för vad som avses med missbruk. (1 p)

Missbruk har en omfattande användning i vardagsspråket. "okontrollerad eller överdriven användning av något, vanligen alkohol, narkotika eller andra substanser med euforiserande effekter, men även t.ex. mat"

Är en benämning som används för att beskriva en användning som har negativa sociala konsekvenser för användaren och/eller för närstående.

I socialtjänstlagen (2001:453), SoL, används benämningarna "missbruk" och "missbrukare", men en definition av dessa saknas.

- b) Redogör för vad som avses med beroende. (1 p)

Beroende kännetecknas av överdriven användning av ett medel vilket kan medföra sociala problem, omdömeslöst risktagande, legala problem samt fortsatt användning trots att dessa problem är uppenbara.

Vid beroende tillkommer toleransutveckling. Abstinens. Hjärnan anpassar sig efter drogen. Man kan även vara beroende utan att det påverkar ens sociala liv i någon större omfattning, exempelvis av kaffe och nikotin, och utan någon överdriven användning.

- c) Ge exempel på hur man kan fastställa missbruk. (1 p)

Utifrån ett kliniskt förhållningssätt fastställs missbruk med hjälp av diagnossystem, International statistical classification of diseases and related health problems (ICD) och Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM).

Olika instrument och frågeformulär kan användas vid diagnostisering. ASI, ASAD och DOK (sidan 244).

5. Äldre (6p)

Livsloppsperspektivet är ett begrepp som diskuteras i forskning kring äldre.

- a) Vad innebär att ha ett livsloppsperspektiv inom den forskning som rör äldres livsvillkor (4p)

Att ha ett livsloppsperspektiv innebär att studera och förstå åldrandets processer under hela livet, dvs. från vaggan till graven. Att ha förståelse för en viss fas i livet kräver kunskap om andra faser i livet uttrycks inom perspektivet. Innehållsligt innebär det t.ex. att ha konkret kunskap om en individs tidigare erfarenheter, förväntningar m.m. Enligt livsloppsperspektivet är en sådan kunskap och förståelse betydelsefull för individen då det gör det enklare att ge det stöd som personen i fråga behöver. Det, i sin tur, ökar individens livskvalité.

- b) Ge exempel på en begränsning/svaghet och en styrka/möjlighet som livsloppsperspektivet kan anses ha? (2p)

När livsloppsperspektivet står som ensamt analysverktyg riskerar det att bli det svagt, ytligt och alltför generellt. En styrka i perspektivet är det motsatta dvs. att vi kan se samhällsprocessen och koppla det till individen i samhället.

6. Funktionsnedsättning (3p)

Den sociala modellen (the Social Model of Disability) är en (av flera) förklaringsmodell inom ämnesområdet; funktionsnedsättningar och funktionshinder. Vad sätter den modellen speciellt fokus på? (3p)

Den tar upp relationen mellan funktionsnedsättning och omgivning. Fokus ligger på samhällsstruktur (t ex om rum inte är konstruerade för en rullstolsburen finns det ett problem annars inte) och förtryck och diskriminering från samhället och dess strukturers sida och kan också syfta på att någon relation

till funktionsnedsättning- och nedsatta inte finns överhuvudtaget. Modellen har en inriktning och ett fokus riktat mot social förändring (attityder, makt) och funktionsnedsattas rättigheter.

7. Funktionsnedsättning (3p)

a) Förklara vad förkortningen LSS står för samt förklara kort syftet med LSS? (1p)

Lagen om Stöd och Service för vissa funktionshinder. LSS är en rättighetslag, i lagen finns 10 olika insatser som man kan bli berättigad till. Man måste själv ansöka om insats/er om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

b) Vilka är dess (LSS) bärande principer och mål?(2p)

Målet är att främja goda levnadsvillkor och full delaktighet i samhället. De bärande principerna innebär självbestämmande och inflytande, samt tillgänglighet och delaktighet i samhället.

8. HBTQ (2p)

Beskriv kort vad begreppet HBTQ är en förkortning för, samt förtydliga vad varje bokstav i förkortningen innebär/står för. (2p)

HBTQ är ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer med queera uttryck och identiteter.

- En homosexuell person är en som har förmågan att bli kär i och/eller attraherad av någon av samma kön.

- En bisexuell person är en som har förmågan att bli kär i eller attraherad av människor oavsett kön.

- En transperson är en person som inte alls eller delvis inte identifierar sig med det kön en har fått tilldelat vid födseln. Att vara transperson kan också innebära att en inte följer rådande normer för hur en person med ett visst juridiskt kön ska vara, förutsatt att personen själv identifierar sig som transperson. Transperson är ett paraplybegrepp med många undergrupper och det går att vara transperson på många olika sätt. Begreppet rör könsidentitet och könsuttryck. Trans kan delas upp i två undergrupper som är binär transperson och icke-binär transperson.

- Queer (Queera uttryck och identiteter) kan röra både sexuell läggning, könsidentitet, relationer och sexuell praktik men kan också vara ett uttryck för ett kritiskt förhållningssätt till rådande normer. Det innebära en önskan att inte behöva definiera sitt kön eller sin sexuella läggning, eller av vissa används det för att beskriva sin könsidentitet eller sexualitet som 'ifrågasättande'.

Rättning: För full poäng (2 poäng) bör HBTQ vara beskrivet (homosexualitet, bisexualitet, trans och queer) samt kort beskrivning i form av ett förtydligande kring vad varje bokstav i förkortningen innebär. 1 poäng kan tilldelas om ett av dessa är med.

9. Mäns våld mot kvinnor (2p)

Det kan finnas många skäl till att professionella inte identifierar våld eller att det kan vara svårt att hantera ärenden som berör våld. Ett exempel är att de inte känner till vad som definieras som

